

NIE SAMYM CHLEBEM...

Biułetyń Parafii p.w. Stygmatów Świętego Franciszka z Asyżu, Kraków - Bronowice Wielkie
egzemplarz bezpłatny nr III ✚ Wielkanoc ✚ kwiecień 2020

www.franciszkanie-bronowice.pl

1995 – 2020

Srebrny Jubileusz

Nie samym chlebem

25 lat istnienia

111 wydanych numerów

200 Autorów

DLA WAS I Z WAMI

Redakcja

LIST DO MOICH PARAFIAN (46)

Kochani!

Jeszcze tak niedawno, rozpoczynając nowy rok, życzyliśmy sobie nawzajem spokoju i zdrowia, nie przypuszczając, że słowa te dziś, kiedy świętujemy Wielkanoc, brzmią nie tylko dostownie, ale niosą swoje echo jeszcze wymowniej i o wiele dalej, niż zwykle. Świat pogrążył się w mroku niespodziewanej choroby, zdziwienia, smutku i przerażenia. Dotąd przecież wszystko na ogół układało się po naszej myśli. Byliśmy dumni z siebie i szczęśliwi codziennością, a nasze przyzwyczajenia oraz wygodny coraz bardziej sprzyjały pysze, usypiając skutecznie czujność i rozsądek. Ludzkie nieszczęścia i choroby wydawały się tak odległe i niemożliwe w tak rozwiniętych cywilizacyjnie społeczeństwach. Nawet religia zaczęła stawać się uciążliwa, wręcz mitologiczna, dlatego coraz śmielej oddalaliśmy się sercem od Boga, sprowadzając pobożne praktyki wiary do sztywnych rytuałów i zwyczajów. Planowaliśmy wiele, aby nagle zrozumieć, że nie wszystko, co człowiek sobie zaktada, ostatecznie może w pełni zrealizować. Jakże wymownie zatem brzmią teraz słowa z powieści Alberta Camus pt. *Dżuma*, które każdy z nas powinien zapisać sobie na dłużej w pamięci: „Tak, nadeszła chwila zastanowienia. Sądziliście, że wystarczy wam odwiedzać Boga w niedzielę, abyście byli panami waszych dni?”. Tymczasem zaostření i coraz bardziej rygorystyczne ograniczenia swobód, ze względu na niszczący ludzkość niewidzialny wirus, postawiły każdego człowieka, wierzącego i niewierzącego, w nową

dziewiętej historii. Łatwo tworzyć medialnych idoli i bohaterów w czasach pokoju, manifestować i wznosić szumne transparenty, ale o wiele trudniej jest zachować twarz i odwagę w chwilach próby, niepewności i lęku o jutro. Nagle przykazanie miłości Boga i bliźniego trzeba z pełną świadomością przekuć w praktyce na konkretne czyny i postawy. Stąd też Wielki Post stał się dla nas prawdziwym doświadczeniem milczących rekolekcji, gdzie każdy mógł wstuchać się w bicie swojego serca, ocenić możliwości i zweryfikować to, co tak naprawdę jest ważne i najważniejsze w codziennym życiu. Opustoszałe świątynie wymownie uczyły i będą jeszcze długo uczyć nas pokornej prawdy o sobie. Głodu Boga nie da się oszukać pustymi zapewnieniami, ale też – trzeba pamiętać o tym, że Bóg nigdy nie odbierze raz danej człowiekowi wolności. Jakże inaczej brzmi w naszych ustach wielkanocne zawołanie: „Alleluja. Zmartwychwstał Pan. Prawdziwie zmartwychwstał. Alleluja”! Dziś te słowa, to po prostu nasza radość, wiara i nadzieja, że nic w planach zbawienia nie jest na próżno. Niech zatem Światło Zmartwychwstania swoją siłą i mocą opromienia na nowo każdego z Was, Wasze serca i domy, aby jakkolwiek mrok i ciemność nie przystoiły już więcej żadnym smutnym lękiem i strachem prawdy, że Bóg zmartwychwstał, aby każdy z nas mógł prawdziwie żyć! Błogostawionych Świąt.

Ojciec Proboszcz

*Zaśpiewajmy radosne Alleluja,
dziękując Bogu za to, że nas w Chrystusie wybrał,
i w Chrystusie ożywił, i w Chrystusie przeznaczył
do pełni życia wiecznego.*

(Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki)

Drodzy Czytelnicy!

Alleluja! Dzieląc się radością ze Zmartwychwstania Chrystusa, życzymy Wam i Waszym bliskim pełni pokoju, wesela i nadziei w codziennym życiu.

Niech paschalne święto, które niesie odrodzenie duchowe i pozwala z ufnością patrzeć w przyszłość, trwa bez końca w każdym sercu ożywionym łaskami Boga Życia.

Radosnych Świąt Zmartwychwstania Pańskiego!

Redakcja

Zmartwychwstanie – tajemnica wyjątkowo potrzebna

(...) Nie wyczerpała się miłość Pana, miłość nie zgasła. Odnawia się ona co rano: ogromna Twa wierność.
„Działam mym Pan” – mówi moja dusza, dlatego czekam na Niego.

Lm 3, 22–24

Jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremna jest wasza wiara i aż dotąd pozostajecie w swoich grzechach (...).
Jeżeli tylko w tym życiu w Chrystusie nadzieję pokładamy, jesteśmy bardziej od wszystkich ludzi godni politowania.

1 Kor 15, 17, 19

Szukajcie dobra, a nie zła, abyście żyli, a Pan Bóg będzie z wami.

Am 5, 14

Kolejny raz celebруем Święto Zmartwychwstania, kolejny, a jakże odmienny od wszystkich do tej pory. Rekolekcje online, Niedziela Palmowa bez mnóstwa kolorowych palm i przejmującej Drogi krzyżowej. Nie było większości obrzędów Wielkiego Tygodnia, w piątkową noc Chrystus został sam, jak wtedy... Nawet przygotowane koszyczki są jakieś inne...

Bez wątpienia jedna jest stała i niezmienna, taka sama co rok. Zmartwychwstał Jezus Chrystus. Grób jest pusty. Niech moc owej tajemnicy pomoże nam przetrwać te nietypowe święta i ten dziwny i niezrozumiały czas.

Bóg dał nam nadzieję i czeka. Może to moment i szansa, by zwolnić, by zauważyć, zwrócić uwagę na to, co istotne. Niekoniecznie na brak poświęconego pokarmu, na nieobecność w kościele w Wielkim Tygodniu, a nawet w Niedzielę Zmartwychwstania. Oczywiście są to elementy, które pozwalają nam zrozumieć tajemnice śmierci i zbawienia. Popatrzmy na to z szerszej perspektywy. Nie użalajmy się nad niedoskonałością tych konkretnych, dzisiejszych świąt, ale nad ułomnością naszego postępowania. Może ten czas jest nam dany, by przeżywając okres Zmartwychwstania w izolacji, bez wody święconej, często bez Komunii świętej i nieraz w ogromnym zmęczeniu zamknięciem w czterech ścianach i ogromnym strachem o „jutro” zatrzymać się, poukładać, przewartościować. By obserwując, co się dzieje wokół..., wszędzie..., dostrzec najważniejsze. By modłać się o szybki powrót do normalności, nie prosić Boga o przywrócenie wszystkiego takim samym. Chciemy powrócić, ale i nawrócić się.

Nie bójmy się, On jest z nami zawsze. Dał temu świadectwo, które dzisiaj świętujemy szczególnie, choć nietypowo, inaczej... Sprawmy, by każdy dzień był świętem zmartwychwstania i zbawienia, przecież On jest z nami codziennie. Popatrzmy na to, co się dzieje, nie jak na karę, ale wyzwanie. Chrystus nie cierpiał za karę, podjął się tej trudnej drogi dla nas: „Chociaż może jeszcze za człowieka życzliwego odważyłby się ktoś ponieść śmierć. Bóg zaś okazuje nam swoją miłość [właśnie] przez to, że Chrystus umarł za nas, gdyśmy byli jeszcze grzesznikami. Tym bardziej więc będziemy przez Niego zachowani od karzącego gniewu, gdy teraz przez krew Jego zostaliśmy usprawiedliwieni. Jeżeli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pojed-

nani z Bogiem przez śmierć Jego Syna, to tym bardziej, będąc już pojednani, dostąpimy zbawienia przez Jego życie. I nie tylko to – ale i chlubić się możemy w Bogu przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, przez którego teraz uzyskaliśmy pojednanie” (Rz 5, 5–11).

Oczywiście, że się bał, ale do końca ufał i miał nadzieję. Prawdziwą nadzieję i autentyczną potrzebę miłosierdzia odczuwają Ci, którzy znają uczucie rozpacz. W innym razie na co im tego szukać? Gdy jest nam dobrze, rzadko myślimy o Bogu i zwracamy się do Niego o pomoc. Kiedy dotyka nas krzywda, często staramy się Go odnaleźć. Bliżej Boga jesteśmy gdy jest

Pusty grób (źródło: <http://palabradediosdiaria.blogspot.com/>)

Z NAUCZANIA OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA
Jezus zmartwychwstał!

Chrystus żyje. On jest naszą nadzieją, jest najpiękniejszą młodością tego świata. Wszystko, czego dotknie, staje się młode, staje się nowe, napętnia się życiem. On żyje i chce, abyś żył! On jest w tobie, jest z tobą i nigdy cię nie opuszcza. Niezależnie od tego, jak bardzo byś się oddalił. Zmartwychwstał jest obok ciebie, wzywa cię i czeka na ciebie, abyś zaczął od nowa. Kiedy czujesz się stary z powodu smutku, urazów, lęków, wątpliwości lub porażek, On będzie przy tobie, aby na nowo dać ci siłę i nadzieję. Zmartwychwstanie Chrystusa jest początkiem nowego życia dla każdego mężczyzny i dla każdej kobiety, ponieważ prawdziwa odnowa zawsze zaczyna się od serca, od sumienia. Ale Wielkanoc jest także początkiem nowego świata, wyzwolonego z grzechu i śmierci: świata ostatecznie otwartego na królestwo Boże, królestwo miłości, pokoju i braterstwa.

Orędzie „urbi et orbi”
Wielkanoc 2019

nam źle. Może czas to zmienić. Trzeba tylko znaleźć dla Niego miejsce na każdym etapie swojego życia, w szczęściu i w niepowodzeniu. Należy szukać Boga nie tylko w cierpieniu. Niech modlitwa do Niego nie opiera się jedynie na powierzeniu mu swoich trosk i prośb o lepsze czasy. Opowiadajmy Mu o swoich radościach, dziękujmy za wszystko, co dobre. Zastanówmy się, co robimy z Bogiem, który jest obecny w naszym życiu? Czy zwracamy na Niego uwagę zawsze, czy tylko od święta lub w kryzysie? On chce być z nami i dla nas. Zawsze.

W tym trudnym etapie drogi naszego życia zadbajmy o siebie nawzajem, wspierajmy się, każdy jak umie, na ile ma możliwości. Na rozliczenia przyjdzie jeszcze czas. Dzisiaj jesteśmy zamknięci z własnymi myślami, zatrzaśnięci z własnym niepokojem i bólem. Bezradni. Miejmy żywą nadzieję, do której w wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Chrystusa zrodził nas Bóg: „(...) On w wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei: do dziedzictwa niezniszczalnego i niepokalanego, i niewiedzącego, które jest zachowane dla was w niebie. Wy bowiem jesteście przez wiarę strzeżeni mocą Bożą dla zbawienia, gotowego objawić się w czasie ostatecznym. Dlatego radujcie się, choć teraz musicie doznać trochę smutku z powodu różnorodnych doświadczeń. Przez to wartość waszej wiary okaże się o wiele cenniejsza od zniszczalnego złota, które przecież próbuje się w ogniu, na sławę, chwałę i cześć przy objawieniu Jezusa Chrystusa. Wy, choć nie widzieliście, miłujecie Go; wy w Niego teraz, choć nie widzicie, przecież wierzycie, a ucieścicie się radością niewymowną i pełną chwały wtedy, gdy osiągniecie cel waszej wiary – zbawienie dusz. Nad tym zbawieniem wszczęli poszukiwania i badania prorocy – ci, którzy przepowiadali przeznaczoną dla was łaskę. Badali oni, kiedy i na jaką chwilę wskazywał Duch Chrystusa, który w nich był i przepowiadał cierpienia [przeznaczone] dla Chrystusa i mające potem nastąpić uwiel-

bienia. Im też zostało objawione, że nie im samym, ale raczej wam miały służyć sprawy obwieszczone wam przez tych, którzy wam głosili Ewangelię mocą zesłanego z nieba Ducha Świętego. Wejrzyć w te sprawy pragną aniołowie” (1P 1, 3–12).

W perspektywie zmartwychwstania i jego następstw wszystko na ziemi nabiera sensu. Zachwyt nad własnym zmartwychwstaniem daje człowiekowi siłę, by przetrwać, daje możliwość zwrócenia uwagi na bogactwo i piękno życia tu i teraz oraz tam po śmierci. Wiara w zmartwychwstanie pozwala nawet w najtrudniejszych monetach życia doczesnego doskonalić miłość do siebie, do drugiego człowieka i do Boga. Im bardziej zapominamy o zmartwychwstaniu i jego sensie, tym bardziej lekceważymy poświęcenie Jezusa. Luksusy doczesnego, współczesnego świata często przesłaniają nam potrzebę poszukiwania sensu Zbawienia, a tym samym czyniąc życie pozornie lepszym, oddalają nas od tego najwspanialszego.

Czy musi nastać czas mroku, strachu i przerażenia, by człowiek potrafił szczerze zatęsknić za jasnością i spokojem? Może to ostrzeżenie. Może trochę przesadziliśmy. Zamiast doskonalić w sobie umiejętność samousprawiedliwienia i samorozgrzeszania, wykorzystajmy dany nam tak niespodziewanie czas na poukładanie priorytetów i wartości. Nie doszukajmy się winnych, nie szukajmy powodów, ale rozwiązań. Spójrzmy, ile wokół, wśród nas ludzi dobrej woli, tych, co muszą i tych, co chcą. Wszyscy się boimy, ale walczmy. To jedyna droga do zwycięstwa.

Ludzie często zadają sobie pytanie, dlaczego On nie reaguje? Dlaczego udaje, że nie widzi? A czy każdy z nas wśród codziennych obowiązków potrafi zauważyć Chrystusa na krzyżu? Zastanowić się po co? Rozważyć tajemnice krzyża – drzewa, które przyniosło śmierć, by tym samym dać życie? Czy potrafimy objąć ten Krzyż? A może umiemy go dźwigać na własnych ramionach? A kto z nas pozwoliłby się do niego przybić?

Tylko Bóg i wiara w Jego Tajemnice pozwolą nam przetrwać. A pusty grób jest na to wyjątkowym dowodem i daje nam prawdziwą nadzieję!!!

Dominika Mazur

Janina Osewska

* * *

spłynęło światło
gdy odchodziłeś w stronę ciszy
przed którą otwierałam nieoswojone przestrzenie
a potem długo trzymałam w dłoniach
piasek i różę

jakby to one – zwykłe rzeczy –
a nie to światło
miały przywrócić mnie światu

ŚWIĘTA ZBIOROWA TOŻSAMOŚĆ

Filozofowie i socjolodzy pytają: „Czy afirmacja prawdy, dobra i piękna ma sens skoro świat jest pełen fałszu?” Otóż ma, odpowiadają, ponieważ wskazuje ona, jaki świat jest możliwy, a jaki tylko wyzwala w nas puste złudzenia i marzenia. Kościół od zarania uwydatnia tę prawdę poprzez głoszenie odkupieńczej misji Chrystusa i Jego Dobrej Nowiny wszystkim narodom, gromadząc się przede wszystkim na wspólnej modlitwie dziękczynienia, czyli Eucharystii.

Msza święta została ustanowiona na pamiątkę Zmartwychwstania Jezusa – ofiary prawdziwej, jaką podjął Bóg dla naszego zbawienia. „To jest moje Ciało i moja Krew” – mówi Chrystus. Ufając w miłosierdzie Boże wierzymy zatem, że całe nasze życie, zmierza ku ostatecznemu zmartwychwstaniu ciała, osiągając w ten sposób swój cel, a mianowicie życie wieczne w Panu. Stary Testament, poczynawszy od pierwszych swoich zapisanych stron, przekazuje nam liczne przykłady na drodze do zbawienia. Człowiek, dziękując Bogu za opiekę, wsparcie i zadośćuczynienie, składał Mu przez kapłanów ofiary z wszystkiego co pierwotne, a krew zwierząt, którą wylewano na ołtarze, w przyszłości odnalazła sens w zapowiedzi ofiary Chrystusa na Krzyżu.

Obchodzone Święta Zmartwychwstania Pańskiego powinny być zatem dla ludzi wierzących przede wszystkim źródłem żywej wiary, skąd czerpiemy wszelkie łaski potrzebne do szarej i mozolnej codzienności. W XXI wieku, kiedy medycyna nie zawsze potrafi poradzić sobie z chorobami, a ludzie w coraz większej bezradności i rozpacz zwracają się do Boga, budzi się głębsza refleksja, aby odpowiedzieć na pytanie, czy bez Boga, bez zwykłej pokory i dziękczynienia, my, ludzie zatwardziali w swojej pysze i egoizmie, jesteśmy w stanie z tym wszystkim sami sobie poradzić? Zobaczmy, ile w tych dramatycznych ostatnich tygodniach obudziło się w nas pragnień sprawiedliwości, pokoju, poświęcenia i dobra. Jakie nagle istotne wartości przypominały nam o zwykłym szczęściu? Jak ważną stała się prawda o przemijaniu i sensie życia, bo nagle zaczęło nam brakować kontaktu z pięknem budzącej się przyrody, a także piękna wyrażanego przez sztukę i ludzkie talenty.

Dziś, w czasach półprawd i dysonansów, chciałabym wspomnieć i przywołać twórczość wybitnego artysty Jerzego Nowosielskiego (1923–2011), profesora Akademii Sztuk Pięknych, malarza, filozofa, religioznawcę, pedagoga i erudyty. Artystyczne credo Nowosielskiego, to konsekwentny do końca wybór drogi wiodącej ku wysokiej kulturze, zawsze jednak z uwzględnieniem miłości do Boga i religii. Nie wszystkim ono się podobało. Niejednokrotnie spotykało się z niezrozumieniem, a nawet odrzucaniem jego sztuki. Nie jest żadną tajemnicą, że często do-

Główny Ołtarz kościoła oo. Franciszkanów Reformatów na Azorach
autorstwa Jerzego Nowosielskiego

chodziło do zamalowywania jego dzieł w kościołach. Zarzucano mu, że jego sztuka, przesiąknięta prawosławiem i teologią wschodnich Ojców Kościoła, nie pasuje do wystroju katolickich świątyń. Przyczyną tego w wielu przypadkach, był niewątpliwie brak wiedzy i prymitywna niechęć. A przecież jego twórczość nawiązywała do najpiękniejszych wzorców malarstwa, jaką jest ikona. Znany jest nam przecież nie od dzisiaj kult ikon maryjnych, do których należy chociażby obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Wzorce te pochodziły przecież zarówno ze wschodniej, jak i zachodniej kultury. Święty Jan Paweł II zabiegał o pojednanie z braćmi ze Wschodu w duchu takiej właśnie jednej wiary i miłości. Niejednokrotnie osobiście dawał tego przykłady.

Sztuka Jerzego Nowosielskiego tworzona była w poczuciu wielkiej odpowiedzialności za Kościół i piękno liturgii. Bardzo częstym motywem jego dzieł był krzyż franciszkański, wzorowany na tym z asyjskiego kościółka San Damiano (dzięki bliskiej relacji Jerzego Nowosielskiego z ojcami benedyktynami możemy modlić się przed umiłowanym przez św. Franciszka krzyżem w opactwie Tynieckim). Z okazji Tygodnia Ekumenicznego, który odbywał się przed laty w Krakowie, ówczesny metropolita Karol Wojtyła, poprosił Jerzego Nowosielskiego, aby namalował obrazy do kaplicy akademickiej przy kościele ojców Dominikanów. Kaplica, zwana odtąd prawosławną, obok obrazów Matki Bożej i Chrystusa, posiada również franciszkański krzyż. Bliski naszej wspólnoty jest również wystrój kościoła Franciszkanów na krakowskich Azorach, którego wnętrze zostało zaaranżowane przez tego niezwykłego malarza. Oprócz ogromnego retabulum w ołtarzu głównym w Wielki Piątek 1978 roku, Jerzy Nowosielski zawiesił stacje Drogi Krzyżowej. Jak sam wspominał, miał wielki problem z ukazaniem w stacjach cierpienia Jezusa. Bardzo był utrudzony samotnością Zbawiciela, bowiem w prawosławnej religii unikano dramaturgii w ukazywaniu scen pasyjnych. Mimo podobnych duchowych zma-

gań, malarz wracał wciąż do tematyki pasyjnej w licznych tworzonych przez siebie Mandylionach, Deesis, Golgotach. Ostatnim obrazem Nowosielskiego był ukrzyżowany Chrystus do kościoła Dominikanów na Służewcu w Warszawie. Ikonę Chrystusa Zbawiciela Miłosiernego powieszono w prezbiterium świątyni na Wielkanoc 2003 r. Jerzy Nowosielski tworzył ją ponad wszelkimi podziałami. Swoją twórczość zawsze traktował jako posłannictwo łączące różne religijne wyznania i kultury. Warto wspomnieć tu również takie jego prace, jak chociażby wystrój kościoła w Wesołej, kaplicę w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, kaplicę Sióstr Oblatek w Tyńcu, kościół Ducha Świętego w Tychach, kościół Podwyższenia Krzyża w podwarszawskich Jelonkach. Trzeba też wiedzieć, że Jerzy Nowosielski był także autorem sprzętów liturgicznych oraz witraży.

Obecnie doświadczamy trudnych czasów i wszyscy przechodzimy swoistą „próbę”. Czy zatem mamy na tyle wiary i siły, aby nieść dalej z Chrystusem krzyż? Ile wystarczy nam jeszcze skupienia i determinacji, aby przez zamknięte drzwi kościołów odnaleźć duchowy azyl i w ten sposób dołączyć do ofiar składanych codziennie na ołtarzu przez osamotnionych kapłanów, aby wykrzyczeć swoje cierpienia, lęki i wyśpiewać *Te Deum laudamus*? Na koniec warto nam

Stacja 6. Drogi Krzyżowej w kościele na Azorach namalowanej przez Jerzego Nowosielskiego

wszystkim przypomnieć sobie słowa Jana Pawła II z *Listu do artystów* z roku 1987: „Życzę Wam, aby Wasze dzieła służyły ludziom, służyły społeczeństwu. Aby znajdowały odbiór. Aby budziły autentyczne głosy ducha ludzkiego, zaspakajały je. Abyście znajdowali poszanowanie i wdzięczność ze strony tych, którym pragniecie służyć, by się zmartwychwstało”.

Krystyna Szczekan

EUCHARYSTIA – MSZA ŚWIĘTA

Od Adwentu 2019 roku realizowany jest w Kościele w Polsce trzyletni program duszpasterski. Jego hasłem są słowa: „Eucharystia daje życie”. Natomiast hasło pierwszego roku tego trzyletniego cyklu, czyli obecnego roku liturgicznego 2019–2020, brzmi: „Wielka tajemnica wiary”.

Eucharystia zawsze zostanie tajemnicą, wielką tajemnicą naszej wiary. Jednym z celów nowego programu duszpasterskiego jest próba głębszego zrozumienia tajemnicy Eucharystii i skutków jej oddziaływania na życie chrześcijańskie, aby wyznawcy Chrystusa przyjęli eucharystyczny styl życia. Uczestnicząc w Eucharystii, przebywamy z samym Jezusem Chrystusem. W czasie każdej Mszy św. doświadczamy Chrystusa, który ofiaruje się za nas. Od Niego uczymy się bezinteresownej miłości drugiego człowieka i służby. Eucharystia jest darem samego Boga. Dlatego powinniśmy się do niej odnosić jak do największej świętości.

Aby lepiej rozumieć oraz dobrze i owocnie uczestniczyć we Mszy św., przedstawimy pokrótce jej strukturę. Starsi pamiętają, że dawniej Msza św. była odprawiana po łacinie i miała trochę inny układ. Obecnie Msza św. jest sprawowana w języku ojczystym danego kraju. Jej nowy obrzęd i cały układ roku liturgicznego, będące owocem zmian wprowadzonych do liturgii po Soborze Watykańskim II (1962–1965), zatwierdził Papież Paweł VI 3 kwietnia 1969 roku. W tym

też roku został wydany po łacinie w Watykanie wzorcowy Mszał rzymski dla całego Kościoła. Polski przekład tego Mszału, zwanego też Mszałem Pawła VI, zatwierdzony przez watykańską Kongregację ds. Kultu Bożego, jest używany do odprawienia Mszy św. w naszej Ojczyźnie i w ogóle w języku polskim od końca 1970 roku.

Odnowiona Msza św. ma cztery części. Są to: Obrzędy wstępne, Liturgia słowa, Liturgia eucharystyczna i Obrzęd zakończenia.

Obrzędy wstępne. Mszę św. rozpoczyna *wejście* kapłana odprawiającego. Na ogół towarzyszy mu odpowiedni śpiew jakiejś pieśni liturgicznej. W czasie szczególnych świąt czy wydarzeń jest tzw. wejście uroczyste, albo procesjonalne przez środek kościoła. Jest ono wyrazem i znakiem pielgrzymującego ludu Bożego, który podąża do „domu Bożego, nie ręką uczynionego, lecz wiecznie trwałego w niebie” (2 Kor 5,1). Do świątyni przybywa Chrystus Pan: krzyż niesiony na czele procesji jest Jego znakiem, płonące świece – On jest światłością świata, księga Ewangelii – zawiera Jego słowa, a kapłan Go uosabia.

Po przyjściu do ołtarza kapłan i osoby mu towarzyszące *przyklękają* przed Najświętszym Sakramentem w tabernakulum. Jest to wyraz czci dla Chrystusa, który dokonał naszego Odkupienia i pozostał wśród swoich uczniów w Eucharystii. Następnie kapłan *całuje ołtarz* będący znakiem samego Chrystusa.

Ołtarz jest miejscem spełniania świętych tajemnic. Na nim uobecnia się sakramentalnie zbawcza ofiara Chrystusa, Jego męki, śmierci i zmartwychwstania. W Mszach uroczystych po ucałowaniu następuje *okazanie* ołtarza. Jest ono oddaniem czci Chrystusowi i symbolem modlitwy, która jak dym kadzidła wznosi się ku Bogu.

Z kolei kapłan czyni *znak krzyża* i *pozdrawia wiernych*. Znak krzyża jest oddaniem czci Trójcy Świętej, a zarazem przypomnieniem przyjętego przez każdego z zebranych chrztu świętego, który czyni wszystkich zdolnymi do udziału w kapłańskim posłannictwie Chrystusa. Po znaku krzyża kapłan mówi lub śpiewa: „Pan z wami”, na co zebrani odpowiadają: „I z duchem twoim”. Gromadzimy się w imię Chrystusa i wierzymy, że On jest rzeczywiście obecny pośród nas, jak sam to zapewnił (Mt 18, 20). Mszał zawiera także inne formy pozdrowienia. Po pozdrowieniu następuje *akt pokuty*. Kapłan wzywa wszystkich do przeproszenia Boga za popełnione grzechy, aby móc godnie złożyć Najświętszą Ofiarę. Ten akt pokuty, oczywiście, nie zastępuje sakramentu pokuty, ale uwalnia od grzechów powszednich i broni przed grzechami śmiertelnymi. Podobnie jak przy pozdrowieniu, Mszał podaje do wyboru kilka wersji aktu pokuty.

Po akcie pokuty następuje hymn *Chwała na wysokości Bogu*, odmawiany lub śpiewany w niedziele (oprócz Adwentu i Wielkiego Postu) i święta liturgiczne. To jedna z najstarszych modlitw Kościoła. Jest w liturgii od III wieku. Zaczyna się od słów śpiewu aniołów nad grotą w Betlejem w noc narodzenia Chrystusa. Potem są aklamacje wysławiające Boga i błagania skierowane do Chrystusa. Kończy się formułą uwielbienia Trójcy Świętej.

Obrzędy wstępne kończy modlitwa kapłana zwana *kolektą*. Jej nazwa pochodzi od łacińskiego słowa „colligere”, co znaczy zbierać. Celebrans, który przewodniczy zgromadzeniu, zbiera w jedno modlitwę uczestników Mszy św. i przedstawia ją Bogu. Wierni odpowiadając „Amen” łączą się z tą prośbą i tak staje się ona także ich modlitwą.

Liturgia słowa. Obrzędy wstępne mają za cel, aby zgromadzeni wierni połączyli się we wspólnocie i odpowiednio przygotowali do słuchania słowa Bożego. Liturgia chrześcijańska, wzorując się na liturgii w synagodze żydowskiej, zachowała zwyczaj czytania i wyjaśniania ksiąg świętych w czasie zebrania religijnych. Na tę więc część Mszy św. składają się: czytania z Pisma Świętego oraz towarzyszący im psalm responsoryjny i aklamacja przed Ewangelią, homilia, wyznanie wiary i modlitwa wiernych. *Czytania biblijne.* Nie może ich nie być. Nie można ich skracać ani zastępować tekstami nie pochodzącymi z Biblii. Bóg przemawia do swojego ludu, objawia mu tajemnicę odkupienia i zbawienia i podaje pokarm duchowy, a sam Chrystus przez swoje słowo obecny jest pośród wiernych. Naszą postawą winno być otwarcie się na słowo Boże, zrozumienie jego treści. Sam Pan Jezus mówi: „Błogosławieni są ci, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je” (Łk 11, 28). A św. Paweł Apostoł dodaje: „Wiara rodzi się z tego, co się słyszy, tym zaś, co się słyszy, jest słowo Chrystusa” (Rz 10, 17).

Irena Kaczmarczyk

Rezurekcja

panorama Tatr

rąbki ośnieżonych szczytów
skrzą się w wielkanocnym blasku

z hal ruszają procesje krokusów

gromkie alleluja odbija się od grani
fioletowym echem

(Z tomu: *Śpiew ziemi*)

Istnieje trzyletni cykl czytań w niedziele i święta i dwuletni cykl w dni powszednie, dostosowany do okresu liturgicznego. W niedziele i święta są dwa czytania ze Starego i Nowego Testamentu oraz Ewangelia. Natomiast w dni powszednie jedno czytanie jest ze Starego lub Nowego testamentu i Ewangelia. Czytania ze Starego i Nowego Testamentu wykonuje lektor. Przygotowują one do odczytania Ewangelii. Po pierwszym i drugim czytaniu lektor dodaje: „Oto słowo Boże”, na co odpowiadamy: „Bogu niech będą dzięki”. A więc dziękujemy Bogu za przekazane nam prawdy o naszym zbawieniu. Czytania biblijne są przedzielone śpiewem: psalmem responsoryjnym i Alleluja. W psalmie responsoryjnym (nazwa od łac. responsum = odpowiedź) wierni odpowiadają Bogu, dziękując Mu za słowo, mądrość, którą przekazał w czytaniu biblijnym. Psalm responsoryjny podkreśla istotną cechę liturgii Mszy św., która ma charakter dialogu. Bóg zbawia, uświęca człowieka, a wierny odpowiada aktem kultu, uwielbienia, oddania czci Bogu. Po psalmie responsoryjnym jest śpiew „Alleluja”. Alleluja jest jedną z formuł liturgicznych żydowskich, która przeszła do liturgii Kościoła jako chwalenie Boga. Alleluja to aklamacja tryumfu, okrzyk radości. Radosne Alleluja ściśle łączy się z Dobrą Nowiną Jezusa Chrystusa głoszoną w czasie sprawowania Eucharystii. Rozbrzmiewa ono w każdym okresie roku liturgicznego, z wyjątkiem Wielkiego Postu. Wtedy zamiast Alleluja jest aklamacja „Chwała Tobie, Słowo Boże”, albo „Chwała Tobie, Królu wieków”.

Żywy Chrystus przemawia do wiernych w słowach Ewangelii, którą odczytuje diakon lub kapłan. Słuchamy jej w postawie stojącej. Czytanie rozpoczyna informacja: „Słowa Ewangelii według św. Mateusza” (lub św. Marka, Łukasza czy Jana), na co odpowiadamy „Chwała Tobie, Panie”. W tym czasie kapłan lub diakon kreśli kciukiem małe znaki krzyża: na księdze Ewangelii, na swoim czole, ustach i sercu. Razem z nim wszyscy czynią znak krzyża na czole, ustach i sercu. Ten gest wyraża pragnienie głębszego zrozumienia słowa Bożego, wyznawania go odważnie ustami i zachowywania w sercu. Gdy kapłan lub diakon skończy czytanie, dodaje: „Oto słowo Pańskie”. I z wdzięcznością odpowiadamy: „Chwała Tobie, Chryste”. Bo to On sam do nas przemówił. Następnie kapłan lub diakon całuje księgę Ewangelii, wyrażając szacunek dla słów

Chrystusa i wypowiada po cichu: „Niech słowa Ewangelii zgładzą nasze grzechy”.

Po czytaniach biblijnych jest miejsce na tzw. *Homilię*. Homilia jest to wykład tajemnicy wiary i zasad życia chrześcijańskiego na podstawie usłyszanych tekstów świętych. Należy ona do kapłana lub diakona. Ma być głoszona w niedziele i święta obowiązujące. Zalecana jest w dni powszednie Adwentu, Wielkiego Postu i czasu wielkanocnego, a także przy innych okazjach, gdy licznie gromadzą się wierni. Kaznodzieje są różni, ale to nie jest istotne, bo to nie kaznodzieja przemienia serca, lecz Duch Święty, wobec którego wszyscy powinni być otwarci, by słowo Boże padło na dobrą glebę i przyniosło obfity plon. Owocem słuchania i rozważania słowa Bożego jest życie bardziej chrześcijańskie, zgodne z Bożymi wymaganiami.

Po homilii następuje *Wyznanie wiary*. Jest ono odmawiane we wszystkie niedziele i uroczystości liturgiczne. Jest to odpowiedź na słowo Boże usłyszane w czytaniach biblijnych i homilii. We Mszy św. od-

mawia się dłuższe wyznanie wiary nazywane nicejsko-konstantynopolińskim, ponieważ zostało ustalone na Soborze w Nicei (rok 325, dzisiejsza Turcja) i potwierdzone na Soborze w Konstantynopolu w 381 roku. Wyznanie wiary jednoczy wszystkich chrześcijan, wyznających te same prawdy objawione. Wyznanie wiary przedstawia całą historię zbawienia: od dzieła stworzenia świata, poprzez dzieło odkupienia, które jest kontynuowane przez Kościół, aż do „życia wiecznego w przyszłym świecie”.

Liturgię słowa kończy *Modlitwa wiernych*. Została ona przywrócona we Mszy św. po Soborze Watykańskim II. Zanoszone w niej są prośby obejmujące cały Kościół, świat, a także intencje szczególne danej wspólnoty i pojedynczych osób, także za zmarłych. Wstęp i modlitwę końcową wygłasza zawsze kapłan, który przewodniczy Mszy św. Natomiast poszczególne wezwania może przedstawiać lektor.

cdn.

Wacław Michalczyk OFM

SŁUGA BOŻY KARDYNAŁ STEFAN WYSZYŃSKI O RÓŻAŃCU

Zbliża się beatyfikacja Sługi Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski (+1981). Odbędzie się ona w niedzielę, 7 czerwca, w Warszawie. Jako biskup lubelski w latach 1946–1948 napisał piękny list pasterski o codziennym odmawianiu Różańca świętego (15.08.1947). Poniżej przytaczamy fragment tego listu.

„Zwiążmy myśli, usta i dłonie nasze różańcem świętym, napelnijmy domostwa i wioski nasze szepcąc modlitewnych pozdrowień maryjnych, przekazujmy jedni drugim uporczywe wołanie «Zdrowaś Maryjo!». Sięgajmy do myśli Bożej i w rozważaniu życia Chrystusa na tle radosnych, bolesnych i chwalebnych tajemnic – pogłębiajmy w sobie zrozumienie głównych prawd wiary świętej: wcielenia Syna Bożego i odkupienia świata.

Zżyjmy się z różańcem tak, byśmy go stale odmawiali, byśmy łatwo doń wracali, byśmy mu poświęcali wszystkie wolne chwile. Jak miłym i wiernym towarzyszem codziennych zajęć naszych może być różaniec! Krzątania domowa przy wielu zajęciach, długie wędrówki do pracy, w pole, do fabryki, do szkoły czy urzędu, wyczekiwanie w kolejkach, na przystankach autobusowych, w poczekalniach urzędów, długie godziny w samochodzie, w wagonie kolejowym, bezsenne noce czuwania przy chorym dziecku, miłe chwile wytchnienia, włóczęgi po lesie czy po mieście – wszystko to może być uświęcone, wzbogacone, uprzyjemnione modlitwą różańcową.

Szczególniej zadbajmy o to, by przywrócić w domach rodzinnych piękny, stary zwyczaj kończenia dnia wspólnym różańcem. Ojciec, matka, dzieci –

skupieni wiankiem przy sobie niech zacieśniają swą więź rodzinną w rozważaniach tajemnic radosnych; niech krzepią siły w cierpieniach i mękach życiowych obrazami tajemnic bolesnych; niech podnoszą w górę serca mocą Zmartwychwstania, Wniebowstąpienia i darów Zielonych Świątek.

Niech wszystkie świątynie (...) ożywają się potężnym chórem różańcowych modlitw w miesiącu październiku, który winien być podniosłe i uroczyste święcony. Starajmy się ożywić Arcybractwo Różańca Świętego. Należy zadbać o to, ażeby poprawny, dźwięczny śpiew różańca rozlegał się w każdej świątyni, by do szeregów Arcybractwa wstępowali najlepsi ludzie, wrażliwi na chwałę Bożą, by nie zabrakło wśród nich młodzieży naszej (...).

Z tym samym zapałem starajmy się tworzyć i rozwijać Unię Żywego Różańca, zakładając coraz to nowe kółka różańcowe. Niech skupiają wszystkich: dzieci, młodzież, zarówno żeńską, jak i męską, ojców i matki. Z radością widzielibyśmy w szeregach kółek różańcowych młodzież szkolną, robotników i naszą inteligencję (...).

Niech cała diecezja rozbrzmiewa modlitwą różańcową. Z niej czerpiemy odnowę i siłę ducha, pokój i harmonię w rodzinie i otoczeniu. Niech wspólnie z nami, z duchowieństwem i ze świętym Ludem Bożym stanie się armią modlitewną, tarczą i puklerzem w walce, hymnem pochwalnym Boga, niech nam się stanie ubłaganiem i pojednaniem.

wmm

EGOIZM – WSPÓŁCZESNA CHOROBA DUSZY

„Egoizm nie polega na tym, iż żyje się tak, jak się chce, lecz na żądaniu od innych, by żyli tak, jak my chcemy”
Oscar Wilde (1854–1900)

Współczesny, skomercjalizowany świat cierpi na „znieczulicę ludzkich praw”. Egoizm – totalna obojętność na sprawy innych ludzi to choroba duszy człowieka. „Egoizm (łac. ego – ja) jest postawą kierowania się motywem własnej korzyści (szczególnie w sytuacji konfliktowej) przeciwstawną altruizmowi” (cyt. za *Encyklopedia katolicka*, t. 4, k. 703). Egoista bowiem przekłada własne dobro, pragnienia i sprawy życiowe ponad potrzeby bliźniego, nie licząc się z ewentualnymi stratami przez niego poniesionymi. Nie liczy się też z godnością osobową bliźniego, nie widzi w nim współpartnera, uważa go raczej za konkurenta i przeszkodę realizacji swoich potrzeb, które stawia zawsze na pierwszym planie.

W ujęciu **psychologicznym** geneza egoizmu wynika z wrodzonych skłonności człowieka. S. Freud (1856–1939) określa egoizm mianem odmiany narcyzmu (samouwielenie). W przypadku egoizmu dziecięcego doszukiwano się go w braku dojrzałości intelektualnej i emocjonalnej. Często jednak pod wpływem odpowiedniego wychowania egoizm ten ma szansę zmienić się w altruizm. Wymaga to nakładu czasu i poświęcenia ze strony wychowawców. Natomiast w warunkach liberalnego wychowania dzieci może wystąpić chęć nadmiernego zaspokajania własnych potrzeb biologicznych i psychicznych. Rodzą się zachowania aspołeczne oraz nieufność, maskowane nadmierną grzecznością i pozorami życzliwości. Hamuje to właściwy rozwój osobowości i empatii. Często też postawa egoistyczna nabiera charakteru psychopatii.

Rozpatrując egoizm w aspekcie **etycznym** obserwujemy, że wynika on z odczuwania własnej przyjemności (hedonizm) lub pożytku (utilitaryzm), pochodzi też z traktowania bliźniego jako narzędzia dla realizacji własnych celów, przy równoczesnym skrajnym perfekcjonizmie kształtowania „nadczołowieka” (manipulacja osobnicza).

W aspekcie **religijnym** egoizm uważany jest za przerost samouwielenia, przeciwstawny miłości Boga i bliźniego. Tak egoista popada w grzech pychy, która rodzi w następstwie pasmo innych grzechów.

Egoizm eksponuje miłość własną, następuje więc zachwianie porządku moralnego, rodzą się postawy roszczeniowe wobec Boga, oczekiwanie nagrody i absolutyzacja samego siebie, religijny faryzeizm i poczucie wyższości wobec drugiego człowieka. W euforii samouwielenia egoista traci zdolność postrzegania bliźniego jako równouprawnionej z nim osoby. „Wielu ludzi w pogoni za środkami do życia traci z oczu samo życie” (Margaret Fuller, 1810–1850). Podobnie dzieje się w przypadku pogoni za egoistycznym spełnieniem własnych i tylko własnych pragnień.

Świat egoisty zawęża się wyłącznie do jego osoby. Terytorium to może przekroczyć osoba zaproszona z pobudek użyteczności w danym czasie i miejscu.

Egoista, w głębi duszy, staje się samotnikiem, nie

zdaje sobie sprawy, że postępowaniem swoim krzywdzi otoczenie, rodzinę. Cokolwiek wynika ze skąpstwa, wyrachowania lub wygodnictwa jest złym czynem, czynem faryzeusza na pokaz ludziom i Bogu na wszelki wypadek, jak dzieje się to w przypadku egoistycznych zachowań (liczenie na rewanż). Obserwujemy też przypadki nawrócenia się egoisty na drogę altruizmu. Dzieje się to zazwyczaj, kiedy spotyka go osobiste nieszczęście, bieda, zmuszające do wyciągnięcia ręki po pomoc od bliźniego.

Co powoduje popadnięcie w egoizm? Często zachodzi to w przypadku osoby bogatej opanowanej pychą posiadania pieniędzy i tytułów, czasem jest to ktoś, kto wyszedł z biedy i lęka się powrotu do nieciekawego statusu lat młodzieńczych. Niemniej jednak załóżki egoizmu można odziedziczyć przez geny lub złe wychowanie do życia.

W każdym przypadku egoizm wprowadza zawirovanie w kontaktach społecznych, niszczy osobowość i rodzinę egoisty. Egoista często tłumaczy swoje zachowanie winą otoczenia (przerzucenie winy) lub zaślania się tzw. „przezornością życiową”, jednak nadmierne gromadzenie dóbr zbędnych (**pod swoim kątem**) nie jest przezornością lecz zachłannością.

Przeżyłam drugą wojnę światową, lata okupacji, czasy komunizmu, lata odzyskiwania wolności. Czas ten wymagał altruizmu i poświęcenia własnego ego sprawom ojczyzny. Powoli jednak, wraz z narastaniem kultu pieniądza i stanowisk, zaczęły tworzyć się zamknięte **kasty egoistów**. Najwięcej czasu poświęcono robieniu kariery i majątku, brak tu go dla wychowania altruistycznego młodego pokolenia. Wychowanie zostawiono obcym – telewizji, radiu, Internetowi, prasie. Dzieciom pozwalano na zbyt wiele swobody. Tak narodził się rozpieszczony beniaminek epoki pieniądza i biegu szczurów, egoista doskonały w każdym calu, zamknięty przed sprawami bliźniego w „domowej twierdzy” za opuszczonym szlabanem.

Ciężki to okres, kiedy człowiek nie ma czasu dla spraw i kłopotów bliźniego, kiedy go one nudzą i denerwują. Wyalienowany na własne życzenie staje się w końcu samotną wyspą. „Człowiek, który żyje tylko dla siebie i ze sobą, ryzykuje, że takie towarzystwo sprawi, iż łatwo ulegnie zepsuciu” (cyt. za Charles Parkhurst, 1913–2008) i tak się rzeczywiście dzieje. Popołniony błąd wychowawczy, zły przykład otoczenia, zatrują duszę i serce, kreują bezdusznego człowieka. Tylko długotrwała modlitwa ludzi dobrych i właściwy przykład zachowania mogą przywrócić wrażliwość społeczną, która zawsze pomagała i nadal pomaga wszystkim narodom na przestrzeni stuleci.

Pamiętajmy, szczególnie dzisiaj w czasie szalejącej epidemii, o bliźnich, pozbadźmy się egoistycznych zachowań i pomagajmy potrzebującym pomocy.

oprac. *Barbara Mikuszewska-Kamińska*

Życzenia z okazji jubileuszu NSC

Arcybiskup
Marek Jędraszewski
Metropolita Krakowski

Kraków, dnia 12 lutego 2020 r.

Czcigodny Ojciec Proboszczu,

W odpowiedzi na prośbę zawartą w piśmie z dnia 3 lutego 2020 r., z radością udzielam pasterskiego błogosławieństwa dla Redakcji oraz Czytelników gazety „Nie samym chlebem” wydawanej przy parafii pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Krakowie-Bronowicach Wielkich.

Święty Jan Paweł II Wielki w liście z okazji kongresu kultury chrześcijańskiej w Lublinie napisał: „od dwóch tysięcy lat religia chrześcijańska kształtuje kulturę europejską, która stała się wspólnym naszym dobrem. Ewangelia ukazuje nam świat wielkich wartości istotnych dla naszego duchowego dziedzictwa. Naszym wspólnym zadaniem jest poszukiwanie środków, dzięki którym wartości te będą niezmiennie odgrywać swą ważną rolę kulturotwórczą, służąc budowie świata wolności i prawdy, miłości, sprawiedliwości i pokoju. Jezusowe słowa: «Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu» (Mk 16, 15) stają się tu wezwaniem i przynaglają do działania” (05.09.2000 r.).

Życzę wytrwałości w poszukiwaniu prawdy i dążeniu do niej. Niech Bóg błogosławi podjęte dzieło głoszenia Ewangelii oraz budowania świata opartego na wartościach ewangelicznych.

Z serdecznym pozdrowieniem

+ *Marek Jędraszewski*

✠ Marek Jędraszewski
Arcybiskup Metropolita Krakowski

Przewielebny Ojciec Proboszcz
O. Eligiusz Dymowski OFM
Redaktor Naczelny „Nie samym chlebem”
ul. Ojcowska 1
31-344 Kraków

**PROWINCJA MATKI BOŻEJ ANIELSKIEJ
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH**

ul. Reformacka 4, 31-012 Kraków
tel. 12-422-06-23, fax 12-423-04-95
www.ofm.krakow.pl, e-mail: ofm@ofm.krakow.pl

Kraków, dnia 3 marca 2020 r.

L. dz. 32/03/20

Czcigodny Ojciec Redaktorze!

Włączając się osobiście w radość srebrnego Jubileuszu gazety „Nie samym chlebem”, wydawanej od dwudziestu pięciu lat przez parafię pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Krakowie-Bronowicach Wielkich, z serca składam Ojcu oraz całej Redakcji moje najlepsze życzenia, wypraszając na modlitwie u Boga potrzebne łaski do dalszej owocnej służby w ewangelizacyjnym dziele słowa. Niech święty Franciszek oraz Matka Boża Bronowicka, Opiekunka Małych Ojczyzn, otoczą wszystkich Redaktorów, Autorów i Czytelników, płaszczem swojego wstawiennictwa u stóp naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa.

Z franciszkańskim pozdrowieniem
POKÓJ I DOBRO

o. Jacek Koman OFM

Minister Prowincjalny

O. dr Eligiusz Dymowski OFM
Redaktor Naczelny „Nie samym chlebem”
ul. Ojcowska 1
31-344 Kraków

„DAŁEM SIĘ PORWAĆ TEKSTOM ABPA RYSIA”

Zacytowany przeze mnie fragment wypowiedzi kardynała Konrada Krajewskiego papieskiego jałmużnika, odnosi się do książki abp. Grzegorza Rysia pod tytułem *O rzeczach ważnych*, wydanej w krakowskim wydawnictwie Znak w 2020 roku.

Osoba i posługa kapłańska abp. Grzegorza Rysia jest znana i ceniona od lat. Był rektorem Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, wykładowcą i rekolekcjonistą, posiada dar jasnego i przekonującego przekazu trudnych treści religijnych i moralnych. W latach 2011 do 2017, był biskupem pomocniczym Archidiecezji Krakowskiej. Jego zawołaniem biskupim są słowa: „Moc w słabości”. Przewodniczył Zespołowi Konferencji Episkopatu Polski ds. Nowej Ewangelizacji. Od 2017 jest metropolitą łódzkim. W 2016 roku na Światowe Dni Młodzieży przygotował rozważania Drogi krzyżowej. Zaangażowany na rzecz ekumenizmu i dialogu międzyreligijnego. Wypełniając obowiązki ekumeniczne powtórzył w Krakowie w 2011 roku, na wzór Jana Pawła II, spotkanie modlitewne w duchu Asyza. Arcybiskup Grzegorz Ryś – historyk Kościoła, uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk humanistycznych. Posiadana wiedza i wielka prostota, ułatwiają mu kontakt z wiernymi oraz z każdym człowiekiem, którego Pan Bóg postawił na jego kapłańskiej drodze.

Niektórych kazań arcybiskupa Rysia można wysłuchać przez Internet. Najnowsza jego książka *O rzeczach ważnych* jest wyborem kilkunastu homilii z lat 2017–2020, w których abp Grzegorz Ryś podejmuje bardzo ważne tematy i w jasny sposób się do nich odnosi. Zaczniemy od rozdziału o miłosierdziu. W 36. rocznicę stanu wojennego, w kościele Najświętszego Imienia Jezus w Łodzi, podczas homilii, Arcybiskup zadaje pytanie, co jest twórczą siłą w dziejach człowieka i odpowiada, że tą siłą jest miłosierdzie. Zamyka to rozważanie słowami: „Jezus mówi do nas dzisiaj, chcesz unieść ciężar? Musisz być łagodny i pokorny sercem. Jeśli nie ma w tobie łagodności i pokory, nie uniesiesz ciężaru. (...) Czy to jest skuteczne? Ono działa cuda!” (s. 137).

11 listopada 2019 roku, w bazylice archikatedralnej w Łodzi, w Święto Niepodległości, abp Ryś mówi o braterstwie i pojednaniu. Zadaje wiernym pytanie: „Do czego jesteś bardziej przywiązany, do winy czy do tej niesamowitej relacji, która jest wpisana

w słowo «brat»?” (s. 178). Jakże również przejmująco zabrzmiały słowa o pokorze i o zwycięstwie nad złem w duszy człowieka: „Zwycięstwo Boga nad śmiercią, nad złem, nad grzechem, najważniejsze zwycięstwo Boga, dokonuje się w człowieku, w tej świątyni, którą jest każdy człowiek” (s. 186). I dalej: „Bóg was porządkuje i mówi, co pierwsze, drugie, dziesiąte, co dobre i co złe. (...) Nawet jeśli dokoła dzieją się rzeczy przedziwne, złe, gorszące, to w człowieku Bóg może wygrywać” (s. 186). Potem zwraca uwagę, żeby nie pamiętać zła, które nam uczyniono, ale pamiętać dobro, które się w nas zrodziło, bo to jest czysta Ewangelia.

Interesująco i obszernie książka Grzegorza Rysia mówi o styku różnych kultur i sytuacji ewangelizacyjnej Kościoła. Główną myśl tego rozdziału zatytułowano w książce „Można się gorszyć, a można wejść w dialog”. Arcybiskup nawiązuje do Jana Pawła II, który „kochał mówić, że naród jest drugą po rodzinie naturalną wspólnotą człowieka. Od narodu bierzemy najwięcej rzeczy, a tym, co nas najbardziej określa, jest kultura, dziedzictwo, język, nasza historia, nasza pamięć, nasze wartości. Ewangelia, kiedy się chce spotkać z człowiekiem, musi się spotkać także z jego kulturą” (s. 198).

Stykając się z inną kulturą, cywilizacją, nie należy wyklinać wszystkiego, co nie nasze, ale „należy wejść w dialog, rozmowę i wzajemny wzrost ku Panu” (s. 207). Nie po raz pierwszy widzimy tego kapłana jako człowieka zgody, z szacunkiem i życzliwością odnoszącego się do innych.

Nauczanie abp. Grzegorza Rysia ujęte w ramy książki pod tytułem „O rzeczach ważnych”, istotnie o takich traktuje. Porusza zagadnienia godności, jedności, patriotyzmu, prawdy, miłości, sumienia, władzy, wolności i innych, ważnych dla katolika zagadnień. Z pewnością stanie się dla wielu ciekawą i wzbogacającą lekturą w naszej drodze do Boga. Być może po przeczytaniu jej, za kardynałem Konradem Krajewskim będziemy mogli powtórzyć słowa: „Kiedy czytam tę książkę, mam wrażenie, że Bóg we mnie oddycha”.

DUCHOWOŚĆ FRANCISZKAŃSKIEGO ZAKONU ŚWIECKICH

ŚWIĘTA FRANCISZKAŃSKICH ŚWIĘTYCH I PATRONÓW FZŚ

- 15.05. – Wspomnienie św. Małgorzaty z Kortony – można zyskać odpust zupełny
 24.05 – Święto poświęcenia asyjskiej Bazyliki św. Franciszka
 13.06 – Odpust św. Antoniego – można zyskać odpust zupełny
 02.08 – Odpust Porcjunkuli z okazji uroczystości Matki Bożej Anielskiej – można zyskać odpust zupełny
 11.08 – Wspomnienie św. Klary Asyjskiej – można uzyskać odpust zupełny
 25.08 – Wspomnienie św. Ludwika IX, króla, patrona FZŚ – można uzyskać odpust zupełny
 09.09 – Wspomnienie bł. Anieli Salawy, patronki FZŚ w Polsce
 17.09 – Święto Stygmatów św. Franciszka z Asyżu – można uzyskać odpust zupełny
 03.10 – Wigilia śmierci św. Franciszka z Asyżu – Transitus (łac. przejście)
 04.10 – Uroczystość św. Franciszka z Asyżu – można zyskać odpust zupełny
 17.11 – Wspomnienie św. Elżbiety Węgierskiej, patronki FZŚ – można zyskać odpust zupełny
 29.11 – Święto Wszystkich Świętych Zakonu Serafickiego

PAPIEŻE NALEŻĄCY DO FZŚ

bł. Pius IX (+1878)
 Leon XIII (+1903)
 św. Pius X (+1914)
 Benedykt XV (+ 1922)

Pius XI (+1939)
 Pius XII (+1958)
 św. Jan XXIII (+1963)

ZNANI TERCJARZE

bł. Dorota z Mątówów (+1394, żona i matka, pustelnica, mistyczka i stygmatyczka), **bł. Maria Angela Truszkowska** (+1899, założycielka zgromadzenia sióstr felicjanek), **bł. Maria od Jezusa Dobrego Pasterza** (+1902, założycielka zgromadzenia sióstr nazaretanek), **św. Albert Chmielowski** (+1916, malarz, założyciel zgromadzenia albertynów), **św. ks. Zygmunt Gorazdowski** (+1920, opiekun ubogich we Lwowie), **bł. Aniela Salawa** (+1922, służąca, patronka FZŚ w Polsce), **św. Józef Bilczewski** (+1923, arcybiskup lwowski), **św. Józef Sebastian Pelczar** (+1924, biskup przemyski, profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego), **Jacek Malczewski** (+1929, malarz), **bł. Leon Nowakowski** (+1939, kapłan diecezji włocławskiej i męczennik), **bł. ks. Antoni Rewera** (+1942, jeden ze 108 polskich męczenników z czasów II wojny światowej), **Adam Stefan Sapieha** (+1951, kardynał, arcybiskup krakowski), **Józef Haller** (+1960, legionista, generał Wojska Polskiego), **sługa Boży kard. Stefan Wyszyński** (+1981, Prymas Polski).

Do grona tercjarzy franciszkańskich należało również wiele osób świeckich, które zostały wyniesione do chwały ołtarzy. Oto niektórzy z nich:

św. Elżbieta Węgierska (+1231, żona, księżna i patronka III zakonu), **św. Ferdynand III Kastylijski** (+1252, król hiszpański), **św. Róża z Viterbo** (+1253, 19-letnia mistyczka), **św. Ludwik IX** (+1270, król Francji, patron III zakonu), **św. Zyta** (+1272, włoska służąca), **bł. Piotr ze Sieny** (+1289, mistyk, sprzedawca grzebieni), **św. Małgorzata z Kortony** (+1297, pokutnica), **bł. Joanna z Signy** (+1307, włoska rekluza), **św. Aniela z Foligno** (+1309, żona i matka, pokutnica), **bł. Rajmund Lull** (+1316, mąż, męczennik), **św. Elzear Sabran** (+1323, mąż, hrabia francuski), **św. Roch z Montpellier** (+1327, pielgrzym), **św. Elżbieta Portugalska** (+1336, królowa), **św. Konrad z Piacenzy** (+1351, mąż, pustelnik), **bł. Karol z Blois** (+1364, mąż, książę francuski), **św. Brygida Szwedzka** (+1373, mistyczka, patronka Europy), **bł. Hugolin Magalotii** (+1373, włoski pustelnik), **bł. Angelina Marsciano** (+1435, żona, założycielka zgromadzenia sióstr tercjarek franciszkanek regularnych), **św. Katarzyna z Genui** (+1510, żona, opiekunka chorych), **św. Tomasz Morus** (+1535, mąż, prawnik i kanclerz Anglii, męczennik), **bł. Łucja Fleites** (+1622, męczennica w Japonii), **bł. Mateusz Alvarez** (+1628, japoński męczennik), **św. Maria Anna od Jezusa de Paredes** (+1645, patronka i bohaterka narodowa Ekwadoru), **św. Maria Franciszka od Pięciu Ran Chrystusa** (+1791, włoska

UWAGA!

Spotkania Wspólnoty
 Franciszkańskiego Zakonu Świeckich
 w naszej parafii,

odbywają się w każdą drugą niedzielę miesiąca o godz. 15³⁰.

Jeśli chcesz dołączyć do nas –
 serdecznie zapraszamy!

mistyczka), **św. Bernadeta Soubirous** (+1879, mistyczka, to jej objawiła się NMP w Lourdes), **bl. Kon-tard Ferrini** (+1902, włoski wykładowca), **św. Anna Schäffer** (+1925, mistyczka i stygmatyczka z Bawarii), **bl. Eurozja Fabris** (+1932, żona i matka włoskiej rodziny), **bl. Zefiryn Giménez Malla** (+1936, mąż, sprzedawca koni, hiszpański męczennik).

Również wielu kapłanów żyło duchowością III Zakonu św. Franciszka

bl. Bertold z San Gimignano (+1300, włoski duszpasterz chorych na trąd), **św. Karol Boromeusz** (+1585, kardynał, arcybiskup Mediolanu), **bl. Tomasz Cugi** (+1627, duszpasterz w Nagasaki, japoński męczennik), **św. Wincenty Pallotti** (+1850, duszpasterz w Rzymie, założyciel zgromadzenia pallotyńców), **św. Jan Maria Vianney** (+1859, słynny proboszcz w Ars), **św. Józef Cafasso** (+1860, duszpasterz w Turynie, duchowy mistrz św. Jan Bosko), **bl. Antoni Chevrier** (+1879, duszpasterz ubogich i dzieci), **św. Jan Bosko** (+1888, założyciel zgromadzenia salezjanów), **bl. Andrzej Karol Ferrari** (+1921, arcybiskup Mediolanu), **św. Alojzy Orio-**

ne (+1940, włoski duszpasterz, założyciel zgromadzenia orionistów), **bl. Jakub Kern** (+1924, kapłan w Austrii), **bl. kard. Alojzije Stepinac** (+1960, arcybiskup Zagrzebia, chorwacki męczennik czasów reżimu komunistycznego), **ks. Bronisław Bozowski (+1987)** i **ks. Jan Zieja** (+1991) – byli legendarnymi duszpasterzami i kapelanami sióstr wizytek w Warszawie. Franciszkaninem świeckim był także **bl. ks. Jerzy Popiełuszko**

Do trzeciego zakonu należeli słynni pisarze, artyści, naukowcy i odkrywcy, najbardziej znani spośród nich to:

Dante Alighieri (+1321, poeta), **Giotto di Bondone** (+1337, malarz), **Francesco Petrarka** (+1374, poeta), **Krzysztof Kolumb** (+1506, żeglarz, odkrywca Ameryki), **Rafael Santi** (+1520, malarz), **Michał Anioł Buonarroti** (+1564, malarz), **Giovanni Palestrina** (+1594, kompozytor), **Bartolomé Murillo** (+1682, malarz), **Luigi Galvani** (+1798, lekarz i fizyk), **Aleksander Volta** (+1827, fizyk), **Franciszek Liszt** (+1886, pianista i kompozytor).

Z poradnika diety

ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY

Atopowe zapalenie skóry to przewlekła choroba dermatologiczna, która występuje u dzieci i dorosłych; jej głównym i najbardziej uciążliwym objawem jest świąd. Swędzenie nie ustaje również w nocy, co może prowadzić do zaburzeń snu. W chorobie występują okresy nasilenia oraz wygaszenia objawów. Uważa się, że jest ona spowodowana mieszaniną czynników genetycznych, immunologicznych oraz środowiskowych.

Skóra jest sucha, łatwo się przebarwia i pęka, intensywnie swędzi, wywołując odruch drapania, który pogarsza kondycję skóry. Przebarwienia nasilają się pod wpływem zmian temperatury, części kosmetyków, wełnianej odzieży oraz pod wpływem pożywienia. Długotrwała choroba prowadzi do pogrubienia skóry oraz białych zmian powstających po wygojeniu się zadrapań. Miejsca podrażnione drapaniem bardzo łatwo się zakażają.

Dieta może zmniejszyć objawy zapalenia, a co za tym idzie, poprawić jakość życia pacjentów.

Typowymi produktami, które nasilają objawy są: mleko, pszenica, ryby oraz owoce morza i orzechy – arachidowe i włoskie. Nasilenie objawów może wywołać spożywanie grzybów, se-

rów żółtych, pomidorów, kakao i czekolady oraz szpinaku.

AZS nasilają barwniki, dlatego większość produktów smakowych: płatki, jogurty owocowe są niewskazane. Niekorzystnie działa również soja – w przypadku reakcji alergicznej na mleko krowie lepiej zmienić mleko na kokosowe lub migdałowe niż sojowe. Skórę regeneruje olej lniany, oliwa z oliwek, olej z czarnuszki. Histamina, występująca w wędlinach z surowego mięsa, ryby wędzone, kiszonkach i produktach fermentowanych może również nasilać objawy.

Matki dzieci z AZS, które są karmione w sposób naturalny, powinny przejść na dietę eliminacyjną. Marchew, dynia i bataty zawierają beta-karoten, który jest prekursorem witaminy A, wspierającej regenerację skóry, dlatego warto je umieścić w diecie.

Stosunkowo rzadko objawy nasilają: rzodkiewka, roszponka, awokado, cukinia, fasolka szparagowa. Owoce i warzywa, które mogły być przyskane, dobrze jest myć szczoteczką do paznokci lub do zębów pod strumieniem ciepłej wody.

Agnieszka Zięba

DAFNE

Serce

Zapytałam się kwiatów czy im żwawo na łące
 Pytałam się ptaków czy kochają pachnące wzgórza w lotach szybujących
 Pytałam dzieciaków o igraszki wesołe
 Pytałam też serce moje
 Czy bije jako biło w samotni opuszczenia

Wpierw zapachniały kwiaty
 Wnet trzepotały skrzydła
 Hałasy szczebiotów całe bez liku
 I pełno krzyków śpiewu radosnych
 A serce siedziało cicho
 Przyglądało się stworzonności

O i miłość się pojawiła
 Była cała w kwiatach usłanych na łące
 Uśmiechnięta
 Zwiewna jako ten mgławicy przeblýsk poranka

Serce już nie płakało rosą
 Zobaczyło w oddali wybranka
 Co to jaśniał w zorzy kolorów jaśniejący
 Piękny
 Bo już nie bolący
 Był cały w kwiatach usłany na łące
 A serce siedziało cicho
 Przyglądało się stworzonności

Wnet ujrzało...

O piękna łuno światel rozbłýsku
 Ty widniejący blasku myśli złotych
 Niech cię oświeci nutką miłości
 I zapłacz rozkoszą
 Kroplą rosy

Bo w tym sercu błakała ciemność
 Przenikała w nim niczym złodziej kroczy
 By zmieniać myśl
 Posępniac
 Okraszać to serce mgławicą nocy

A ono dostrzegło
 Tam na firmamencie
 Tę smugę słońca ukwieconą
 Wtuliło się wprost do światła Pana
 Nazwało się myślą hardą
 Tym Pięknem Świętym oświeconą

Później już myśl się utraciła
 Bo trwała w blasku Świętej Nocy
 Co ukwiecała się więcej i więcej
 Stając się kwiatostanem mocy

I choć bywało na dnie tych przepastnych myśli
 To samo nie było w istocie swojej
 Łuna blasku Zmartwychwstania Pana
 Poruszyło to serce moje

I choć samo siedziało wtulone
 W mgławicę przeblýsku miłosnego ranka
 Poznało tę Pierwszą Miłość
 Pana
 Świętego
 Jedyńą
 Wiecznego Wybranka

Zapytałam się kwiatów czy im żwawo na łące
 Pytałam się ptaków czy kochają pachnące wzgórza w lotach szybujących
 Pytałam dzieciaków o igraszki wesołe
 Pytałam też serce moje
 Czy bije jako biło w samotni opuszczenia

A ono siedziało cicho przyjazne z Panem
 Pełne barwy kwiecistości blasku
 Pełne świętego blasku ukojenia

**Z NAUCZANIA
 OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA**

Błogosławieni cisi

„Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadają ziemię” (Mt 5,5). W Piśmie Świętym słowo „cichy” wskazuje także na tego, kto nie ma własności ziemskiej. Cichy nie jest osobą niefrasobliwą, ale jest uczniem Chrystusa, który nauczył się bronić zupełnie innej ziemi. Broni swego pokoju, broni swojej relacji z Bogiem i Jego darów, darów Boga, strzegąc miłosierdzia, braterstwa, zaufania, nadziei... Chwila gniewu może zniszczyć wiele rzeczy: tracimy samoopanowanie i nie doceniamy tego, co jest naprawdę ważne, i możemy zniszczyć relację z bratem. Z powodu gniewu wielu braci już ze sobą nie rozmawia. Oddalają się od siebie nawzajem. To przeciwieństwo cichości. Cichość gromadzi, gniew oddziela... „Ziemia”, którą trzeba zdobyć cichością, jest zbawienie tego brata, o którym mówi Ewangelia Mateusza: „Jeśli cię usłucha, pozyskasz swego brata” (Mt 18,15). Nie ma piękniejszej ziemi, niż serce drugiego, nie ma piękniejszego terytorium do osiągnięcia, niż pokój z bratem. Jest to ziemia, którą mamy przyjąć w dziedzictwo przez łagodność.

Audiencja ogólna,
 środa, 19 lutego 2020

Jak radzić sobie w czasach epidemii?

W dniu 8 marca 2020 r. weszła w życie uchwalona 2 marca 2020 r. ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (inaczej: specustawa koronawirusowa).

CEL I ZAKRES ZASTOSOWANIA SPECUSTAWY

1. POLECENIE WYKONYWANIA PRACY ZDALNEJ – TELEPRACY

Na mocy art. 3 specustawy pracodawca ma możliwość nakazać pracownikom wykonywanie pracy określonej w umowie o pracę poza miejscem jej stałego wykonywania.

2. DODATKOWY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

Wobec zamknięcia szkół, przedszkoli i żłobków, wielu rodziców może być zmuszonych do sprawowania opieki nad dziećmi i wówczas nie będą mogli wykonywać obowiązków pracowniczych. W tej sytuacji na mocy art. 4 specustawy może im przysługiwać dodatkowy zasiłek opiekuńczy, wykraczający poza zwykły limit liczby dni, w których można z niego skorzystać.

3. WYŁĄCZENIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

Może to nastąpić w przypadku, gdy przedmiotem zamówienia są towary lub usługi niezbędne do przeciwdziałania COVID-19. Wówczas nie stosuje się przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, ale tylko w sytuacji, gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby lub jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia publicznego (art. 6 specustawy).

4. NAKŁADANIE OBOWIĄZKU WYKONANIA ZADAŃ PRZEZ PREZESA RADY MINISTRÓW

Na mocy art. 10 ust. 1 specustawy, Prezes Rady Ministrów może nałożyć na jednostkę samorządu terytorialnego obowiązek wykonania określonego zadania w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Następuje to na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia. Zakres możliwych do nałożenia obowiązków został określony w art. 10 ust. 3. Nałożone obowiązki będą zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, dla której muszą zostać zapewnione środki finansowe z budżetu państwa. Nałożenie na samorząd dodatkowych obowiązków, nieokreślonych w ustawie, jest sytuacją bardzo wyjątkową, naruszającą samodzielność jednostek samorządu terytorialnego. Może być więc zastosowana wyjątkowo i tylko w niezbędnym zakresie. Co istotne, specustawa nie przewiduje dla samorządów żadnych środków ochrony np. sądowej. W efekcie nie mają możliwości niewykonania polecenia Prezesa Rady Ministrów.

5. POLECENIA WYDAWANE PRZEZ WOJEWODĘ

Wojewoda, jako organ terenowej administracji rządowej, może wydawać polecenia obowiązujące m.in. organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (art. 11). Specustawa nie wskazuje, co może być treścią poleceń wojewody, ale jednoznacznie wskazuje, że nie mogą one dotyczyć np. rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej. Aby zapewnić szybkość działania i tym samym zwiększyć skuteczność poleceń, mogą one być wydawane ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub za pomocą innych środków łączności. W tych przypadkach treść oraz istotne motywy takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji. Ponadto polecenia wojewody podlegają natychmiastowemu wykonaniu. Jeżeli jednak adresat nie zgadza się z treścią polecenia, może zwrócić się do właściwego ministra (przy czym nie ma w specustawie wskazania właściwości), który może wstrzymać wykonanie poleceń i wystąpić z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o rozstrzygnięcie sporu.

6. DOTACJE CELOWE NA ZADANIA ZWIĄZANE Z ZAPOBIEGANIEM ORAZ ZWALCZANIEM ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI

Jednostki samorządu terytorialnego mogą uzyskać z budżetu państwa dotacje celowe na wsparcie realizacji zadań wynikających z przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (art. 51 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

7. OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH FORM UDZIELANIA POMOCY DLA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

W ustawie o zarządzaniu kryzysowym został dodany nowy przepis (art. 21b), na mocy którego wójt (burmistrz, prezydent miasta) został zobowiązany do określenia szczególnych form udzielania pomocy dla lokalnej społeczności na potrzeby zapewnienia ochrony lokalnej społeczności w sytuacji kryzysowej lub możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej. Or-

gan wykonawczy gminy musi sporządzić wykaz tych szczególnych form oraz poinformować mieszkańców, w sposób zwyczajowo przyjęty, o możliwości ich uwzględnienia w tym wykazie. Ma to na celu zabezpieczenie osób najbardziej potrzebujących.

8. ZMIANY W PRAWIE OŚWIATOWYM

Na podstawie przepisów dodanych do ustawy – Prawo oświatowe minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może czasowo ograniczyć lub zawiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty na obszarze kraju lub jego części.

9. FINANSOWANIE

Walka z epidemią to oczywiście koszty, które w pierwszej kolejności powinien pokryć budżet państwa. Na wsparcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem koronawirusowi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje z budżetu państwa (art. 31 ust. 2 specustawy). Jeżeli dotacja dotyczy wsparcia realizacji zadań własnych, wówczas nie stosuje się przepisu art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, który ogranicza kwotę takiej dotacji do max. 80% kosztów realizacji zadania.

W związku z pandemią pojawiło się wiele pytań oraz wątpliwości przedstawianych przede wszystkim przez pracodawców:

Czy w świetle prawa dopuszczalne jest polecenie pracownikowi pracy zdalnej?

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej: Ustawa ws. koronawirusa) wprost w art. 3 uprawnia pracodawcę do polecenia pracownikowi pracy zdalnej przez czas oznaczony pracy. Oczywiście przepis ma zastosowanie, jeżeli praca zdalna jest realnie możliwa.

Czy polecając pracę zdalną pracodawca musi dostosować umowę o pracę do standardu telepracy?

Zgodnie z zapisami Ustawy ws. koronawirusa polecenie ma charakter służbowy, a zatem nie wymaga się zmiany umowy o pracę. Prawo jednak nie zwalnia pracodawcy z obowiązków w zakresie BHP dotyczących wykonywania pracy poza terenem zakładu.

Czy możliwe jest polecenie pracy zdalnej zleceńbiorczy lub osobie współpracującej w ramach tzw. B2B?

Zatrudniony na innej podstawie niż stosunek pracy nie podlega poleceniom w tym zakresie. Uzgodnienie takiej pracy jest oczywiście możliwe na podstawie porozumienia.

Czy pracodawca może odwołać pracę zdalną i polecić pracownikowi pracę w miejscu jej stałego wykonywania w każdym czasie?

Tak. Nie ma żadnych ograniczeń prawnych w tym zakresie.

10. MOŻLIWOŚĆ OGRANICZENIA FUNKCJONOWANIA URZĘDÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Specustawą znowelizowano także ustawę o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi doprecyzowując przepisy o stanie zagrożenia epidemicznego i stanie epidemii. Na podstawie tej ustawy Minister Zdrowia wydał rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego i ustanowił różnego rodzaju ograniczenia. Jedno z nich jest zawarte w § 8 i dotyczy urzędów administracji publicznej oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze publicznym. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego, tj. od dnia 14 marca 2020 r. do odwołania, mogą wprowadzić ograniczenia w wykonywaniu zadań wyłącznie niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom oraz innych zadań (określonych przez ten urząd lub jednostkę) w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów. Decyzję o rodzaju i formie wprowadzanych ograniczeń podejmuje kierownik urzędu lub kierujący jednostką. Jednocześnie niezbędne jest zawiadomienie o wprowadzonych ograniczeniach, tj. ogłoszenie na stronie internetowej oraz w siedzibie urzędu lub jednostki.

Czy pracodawca może dokonywać pomiaru temperatury ciała osób wchodzących na teren zakładu pracy, pod rygorem odmowy wpuszczenia danej osoby?

Pracodawca, zgodnie z art. 207 Kodeksu pracy ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy, a źródłem zagrożenia może być każda osoba. Kontrola może zatem dotyczyć wszystkich osób wchodzących na teren zakładu pracy, tj. pracowników, podwykonawców, kontrahentów oraz gości.

Czy w przypadku konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem z powodu zamknięcia placówki oświatowej (żłobka, przedszkola, szkoły) konieczne jest uzyskanie zgody pracodawcy na opiekę?

Uprawnienie do skorzystania z opieki nad dzieckiem do ósmego roku życia nie jest ograniczone koniecznością uzyskania zgody pracodawcy. Na podstawie Ustawy ws. koronawirusa pracownikowi przysługuje zasiłek opiekuńczy za okres zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki. Okres ten nie wlicza się do maksymalnego okresu zasiłkowego (60 dni) w związku z opieką nad chorym dzieckiem.

Aleksandra Stachnik

Radca Prawny

+48 794-177-368

www.prawnikkrakow.com

BRONOWICE NA STAREJ I... NOWEJ FOTOGRAFII

Na zdjęciu: cmentarz choleryczny w Bronowicach Wielkich przy ul. Chełmońskiego, stan dzisiejszy. Fot. MH

Jeżeli w domowych archiwach znajdziecie Państwo zdjęcia z terenu Bronowic godne prezentacji, także wykonane współcześnie, prosimy o ich nadsyłanie, o ile to możliwe, z odpowiednim opisem.

Redakcja

KRUK

FIRMA POGRZEBOWA

KWACIARNIA

32-085 MODLNICZKA
UL. KASZTANOWA 14
(skrzyżowanie Rząska - Brzezina
na trasie Kraków - Zabierzów)

OBSŁUGA KLIENTÓW
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK **8.00-20.00**
SOBOTA **8.00-16.00**

**OBSŁUGUJEMY POGRZEBY
NA WSZYSTKICH CMENARZACH
KOMUNALNYCH I PARAFIALNYCH
W KRAKOWIE ORAZ POZA MIASTEM**

INFORMACJA CAŁODOBOWA
tel. 12-637-88-76
tel. 12-285-42-13
PRACOWNIK DYŻURNY

info@kruk90.eu
www.krukpogrzeby.pl
www.kwaciarniakruk.com.pl

KAMIENIARSTWO

32-080 ZABIERZÓW
UL. CMENARNA 22
(obok cmentarza parafialnego)

GODZINY OTWARCIA
(KWIECIEŃ - PAŹDZIERNIK)
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK **8.00-17.00**
SOBOTA **8.00-12.00**
(LISTOPAD - MARZEC)
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK **8.00-15.00**
SOBOTA **NIECZYNNE**

• NAGROBKI, GROBOWCE,
PIWNICE
• LITERNICTWO, ZDJĘCIA
• SCHODY, PARAPETY, BLATY
• NIETYPOWE ZAMÓWIENIA

KONTAKT
tel. 12-257-79-59
tel. 693-756-023

kamkruk@op.pl
www.kamieniarstwokruk.pl

Śpiewasz?

Niech usłyszą wszyscy!

Chór Omni Die

ogłasza nabór chórzystów

Nie martw się o nuty!

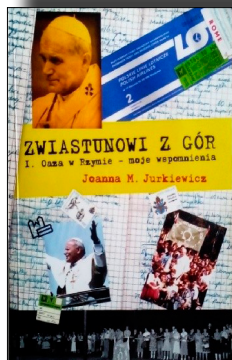
Nauczymy Cię wszystkiego!

Próby: Każdy wtorek - 20:30
Sala przy kancelarii parafialnej
ul. Ojcowska 1, Kraków

Przyjdź w najbliższy wtorek!

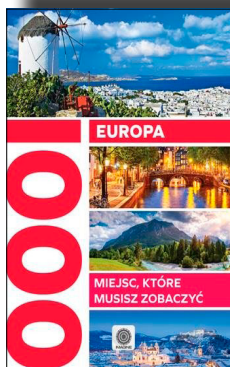
WARTO PRZECZYTAĆ

Książki zazwyczaj dostępne są w bibliotece przy ul. Ojcowskiej 27 (za sklepem)

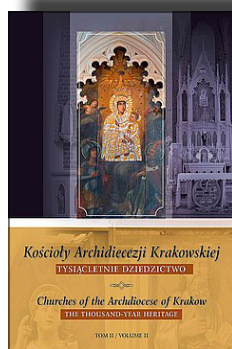
Joanna M. Jurkiewicz, Zwiastunowi z gór. I. Oaza w Rzymie – moje wspomnienia, Kraków 2012, ss. 258.

Wspomnienia autorki pochodzą z wizyty w Rzymie sprzed 30 lat. Książka opowiada o młodzieżowym ruchu katolickim (oaza), jego wartości i więzach prawdziwej przyjaźni. Pisana prozą, przeplatana wierszem jest ważnym zapisem historycznym tamtych czasów. **BMK**

Jolanta Bąk, Koryna Dylewska, Ewa Ressel, Europa – 1000 najpiękniejszych miejsc, które musisz zobaczyć, Bielsko-Biała 2019, ss. 447, ilustr., wyd. 3.

Pięknie wydana książka pokazuje niezwykle miejsca, zabytki i przepiękne krajobrazy. Układ miejsc alfabetyczny. **BMK**

Małgorzata Krzyżanowska-Witkowska, Łukasz Wyszomirski, Kościoły Archidiecezji Krakowskiej. Tysiąclecie dziedzictwo, t. 2, Bydgoszcz, ss. 251, fot.

Bogato ilustrowana historia kościołów Archidiecezji Krakowskiej z notką bibliograficzną każdego kościoła. Piękne kolorowe zdjęcia. **BMK**

Kard. Robert Sarah, Nicolas Diat, Wieczór się zbliża i dzień już się chyli, Warszawa 2019, ss. 464.

Jest to trzecia książka rozmów kardynała z Nicolasem Diatem. Zamyśl rozmów oparty na stwierdzeniu, że świat nasz stoi nad przepaścią przez kryzys wiary Kościoła, schyłek Zachodu i relatywizm moralny, globalizację, kapitalizm, nowe ideologie i wypaczenia islamistycznego totalitaryzmu. Kardynał udowadnia możliwości uniknięcia tej przepaści. Książka jest jedną głęboką refleksją nad współczesnym czasem. Gorąco polecam. **BMK**

Z GABLOTY PARAFIALNEJ

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW W KOŚCIELE:

Msze święte w niedzielę: 7.00, 9.00 (dla młodzieży), 10.30 (dla dzieci), 12.00 (suma), 18.00. Msze święte w dni powszednie: 7.00, 18.00

W uroczystości i święta nieobowiązkowe dodatkowa Msza święta o godz. 9.00. Nabożeństwa okresowe: 17.30

Spowiedź podczas każdej Mszy świętej. Odwiedziny chorych – I piątek miesiąca od godz. 8.30

Kancelaria parafialna czynna w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 18.00–19.30

tel. 12 637 55 96, tel. kom. 0662 380 402, e-mail: parafia.bronowice@gmail.com, <http://www.franciszkanie-bronowice.pl/>

Facebook: <https://www.facebook.com/parafiastygmatowkrakow/>

Konto parafii: Krakowski Bank Spółdzielczy, nr 73 8591 0007 1040 0598 1098 0001

Redakcja biuletynu: o. Eligiusz Dymowski (red. nacz.), o. Stanisław Mazgaj, o. Wacław Michalczyk, Barbara Mikuszewska-Kamińska, Małgorzata Palimąka, Dominika Mazur, Zofia Rogowska, Marcin Herzog (red. techn.)

Adres do korespondencji: Klasztor OO. Franciszkanów, ul. Ojcowska 1, 31-344 Kraków, tel. 12 637 55 96, 12 626 46 40

Wszystkich sympatyków i chętnych do współpracy przy redagowaniu niniejszego biuletynu zachęcamy do nadsyłania propozycji i ewentualnych materiałów do druku oraz prosimy o kontakt pod adresem mailowym: NieSamymChlebem@ofm.opoka.org.pl

Informujemy, że przesłanie materiałów do publikacji w naszym biuletynie oznacza zgodę na przedstawienie imienia i nazwiska autora, chyba że autor wyraźnie poinformuje o braku takiej zgody.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowania edytorskiego nadesłanych tekstów

KALENDARZ DUSZPASTERSKI

KWIECIEŃ–MAJ–CZERWIEC 2020

<p>02.04 15. rocznica śmierci św. Jana Pawła II</p> <p>03.04 I Piątek Miesiąca – odwiedziny chorych w parafii od godz. 8¹⁵</p> <p>05.04 Niedziela Palmowa Męki Pańskiej – rozpoczęcie Wielkiego Tygodnia. O godz. 19⁰⁰ – parafialna Droga Krzyżowa ulicami osiedla</p> <p>09.04 Rozpoczęcie Triduum Paschalnego. O godz. 18⁰⁰ – Msza Wieczery Pańskiej</p> <p>10.04 Wielki Piątek – rozpoczęcie nowenny do Miłosierdzia Bożego</p> <p>12.04 Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego</p> <p>13.04 Poniedziałek w Oktawie Wielkanocy</p> <p>14.04 1. wtorek nowenny przed uroczystością św. Antoniego z Padwy.
Święto Chrztu Polski.
Dzień Ludzi Bezdomnych</p> <p>19.04 II Niedziela Wielkanocy – Uroczystość Miłosierdzia Bożego.
Międzynarodowe Święto Caritas.
Rozpoczęcie Tygodnia Miłosierdzia</p> <p>20.04 Rozpoczęcie Kapituły Prowincjalnej w Domu Głównym przy ul. Reformackiej 4</p> <p>23.04 Uroczystość św. Wojciecha, biskupa i męczennika, głównego patrona Polski</p> <p>25.04 Święto św. Marka, Ewangelisty</p> <p>26.04 III Niedziela Wielkanocy.
Narodowy Dzień Czytania Pisma Świętego</p> <p>29.04 Święto św. Katarzyny ze Sieny, dziewicy i doktora Kościoła, patronki Europy.
Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego w czasie II wojny światowej</p> <p>1.05 Wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika – Dzień modlitw w intencji bezrobotnych.
O godz. 17³⁰ – rozpoczęcie nabożeństw majowych.
Pierwszy Piątek Miesiąca – odwiedziny chorych w parafii od godziny 8¹⁵.</p> <p>2.05 Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski, głównej Patronki naszej Ojczyzny.
Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>3.05 IV Niedziela Wielkanocy. Święto Konstytucji 3 Maja.
Pierwsza Komunia Święta – godz. 10³⁰.
Rozpoczęcie Tygodnia Modlitw o Powołania w Kościele</p> <p>4.05 W Krakowie święto św. Floriana, męczennika, patrona strażaków</p> <p>6.05 Święto świętych Apostołów Filipa i Jakuba</p> <p>8.05 Uroczystość św. Stanisława, głównego patrona Polski i archidiecezji krakowskiej</p> <p>13.05 Po Mszy św. wieczornej rozpoczęcie nabożeństw fatimskich z procesją figury Matki Bożej Fatimskiej wokół kościoła</p> <p>14.05 Święto św. Macieja, Apostoła</p> <p>15.05 Wspomnienie św. Małgorzaty z Kortony – odpust zupełny dla braci i sióstr Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.
Międzynarodowy Dzień Rodziny</p> | <p>16.05 Święto św. Andrzeja Boboli, kapłana i męczennika, patrona Polski</p> <p>18.05 Wspomnienie św. Feliksa z Cantalice.
W prowincji Matki Bożej Anielskiej – 78. rocznica męczeńskiej śmierci bł. Marcina Oprządka (Dachau, 1942)</p> <p>20.05 Wspomnienie św. Bernardyna ze Sieny, kapłana</p> <p>23.05 Święto rocznicy poświęcenia Bazyliki św. Ojca Franciszka z Asyżu</p> <p>24.05 Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego</p> <p>26.05 Dzień Matki</p> <p>28.05 39. rocznica śmierci Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego</p> <p>31.05 Niedziela Zesłania Ducha Świętego.
Koniec okresu wielkanocnego</p> <p>1.06 Święto NMP – Matki Kościoła.
O godz. 17³⁰ – rozpoczęcie nabożeństw czerwcowych.
Międzynarodowy Dzień Dziecka.</p> <p>4.06 Święto Jezusa Chrystusa Najwyższego Kapłana</p> <p>5.06 I Piątek Miesiąca – odwiedziny chorych w parafii od godziny 8¹⁵</p> <p>7.06 Uroczystość Najświętszej Trójcy.
Święto Dziękczynienia, duchowe wotum wdzięczności za wolność i niepodległość.
W Warszawie, na Placu Piłsudskiego, beatyfikacja Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia</p> <p>8.06 Wspomnienie św. Jadwigi Królowej</p> <p>9.06 Ostatni dzień Nowenny przed uroczystością św. Antoniego z Padwy</p> <p>11.06 Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa – Boże Ciało.
O godz. 16⁰⁰ – uroczyste Nieszpory, a po nich procesja eucharystyczna do czterech ołtarzy</p> <p>12.06 W Prowincji Matki Bożej Anielskiej (OFM) – Wspomnienie bł. męczenników: Narcyza Turchana, Krystyna Gondka, kapłanów, oraz Marcina Oprządka i Brunona Zembola, zakonników</p> <p>13.06 W kościołach franciszkańskich pod wezwaniem św. Antoniego z Padwy – uroczystość odpustowa</p> <p>15.06 Wspomnienie bł. Jolanty, zakonnicy</p> <p>17.06 Wspomnienie św. Brata Alberta Chmielowskiego, zakonnika, założyciela Sióstr Albertynek i Braci Albertynów</p> <p>18.06 Zakończenie Oktawy Bożego Ciała oraz błogosławieństwo wianków i ziół</p> <p>19.06 Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa.
Światowy Dzień Modlitw o uświęcenie kapłanów</p> <p>20.06 Wspomnienie Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny</p> <p>23.06 Dzień Ojca</p> <p>24.06 Uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela</p> <p>26.06 Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii</p> <p>29.06 Uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła</p> <p>30.06 Zakończenie nabożeństw czerwcowych – godz. 17³⁰</p> |
|--|--|

Uwaga!

W związku z pandemią koronawirusa kalendarz duszpasterski może ulec zmianie.